

	Јавна здравствена установа Болница „Свети Врачеви“ Бијељина Српске Војске 53			УП-10-118
Поступак припреме хоспитализованог пацијента за оперативни захват				
Страна 1 од 5	Издање:	Важи од:	Одобрио	Копија број
	3	2022-05-19	Проф. др Златко Максимовић	Е

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

1.1 Предмет упутства

Циљ овог упутства је дефинисање начина припреме пацијента коме је индиковано оперативно лијечење, и транспорт са одјељења до Операционог блока са централном стерилизацијом Јавне здравствене установе болнице „Свети Врачеви“ Бијељина (у даљем тексту болница Бијељина).

1.2 Подручје примјене

Ово упутство се примјењује у свим одјељењима и службама болнице Бијељина у којима се изводи оперативно лијечење болесника.

1.3 Надлежности за примјену

За доследну примјену овог упутства одговоран је директор болнице Бијељина, помоћник директора за медицинске послове, главни дежурни болнице и шеф Операционог блока са централном стерилизацијом. Ову процедуру морају познавати и спроводити сва лица која су укључена у процес пружања медицинских услуга.

1.4 Искључења

- Нема.

2. ВЕЗА С ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

2.1 Референтни документи

- Нема.

2.2 Остали документи

- Стандарди за сертификацију и акредитацију за болнице,
- Одлука о организовању рада главног дежурног ЈЗУ болнице „Свети Врачеви“ Бијељина, важеће издање,
- ПР-10-019: Поступак пријема и отпуста пацијената,
- УП-10-109: Упутство за информисање пацијента и прибављање информисаног пристанка,
- УП-10-114: Поступак превенција венског тромбоемболизма,
- УП-10-069: Поступак са имовином корисника.

3. ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

3.1 Термини

- Нема.

3.2 Скраћенице

- Нема.

4. ОПИС ПОСТУПКА

4.1 Припрема болесника за оперативни захват након пријема у болницу

Пацијенти којима је индикован оперативни захват примају се у болницу Бијељина у складу са процедуром ПР-10-019: *Поступак пријема и отпуста пацијената*. Пацијент се може примити на оперативно лијечење уколико је:

Болница Бијељина	Страна 2 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-118
		3	2022-05-19	

- операцију потребно хитно спровести,
- или се пацијент прима за елективни оперативни захват.

4.1.1 Припрема пацијента за елективни оперативни захват

Уколико се ради о елективним операцијама пацијент се прима на неко од хируршких одјељења (Одјељење за хируршке гране, Одјељење за ОРЛ – одсјек за ОРЛ и МФХ, Одјељење за гинекологију и акушерство или Одјељење за офталмологију) у договореном термину и са собом доноси сву потребну медицинску документацију. Љекар који је индиковао оперативни захват на пријему информише пацијента о планираним активностима и потписује се на болничку упутницу, након чега се врши упис пацијента у болницу у канцеларији пријема и отпуста. Након што пацијент прође процес пријема у складу са процедуром ПР-10-019: *Поступак пријема и отпуста пацијената*, медицинска сестра га смијешта у болесничку собу и наставља се са следећим активностима:

- Љекар попуњава ОБ-10-052: *Историју болести*, ОБ-10-054: *Температурно – терапијско дијететска листа* (на њу уписује име и презиме, година рођења, број собе у којој је пацијент смјештен, датум пријема, радну дијагнозу, име и презиме доктора који је индиковао операцију).
- Медицинска сестра - техничар пацијенту мјери виталне параметре (крвни притисак, температура, пулс и уписује их у ОБ-10-054: *Температурно – терапијско дијететска листа*).
- Све додатне претраге које треба обавити код пацијента љекар уписује у ОБ-10-054 (нпр. медицинска сестра / техничар узима узорак крви (5ml) и шаље у Завод за трансфузијску медицину - ради интерреакције како би се унапријед обезбиједиле одговарајуће количине крви или крвних продуката за оперативни захват.
- Главна медицинска сестра или одјељенска сестра / техничар упознаје пацијента са правилима кућног реда установе и информише пацијента о важности преоперативне припреме.

Након наведених активности оператор обавља разговор са пацијентом ради добијања информисаног пристанка по упутству УП-10-109: *Упутство за информисање пацијента и прибављање информисаног пристанка*. Том приликом се разговара о врсти операције, планираном термину за оперативни захват, детаљима операције, као и могућим компликацијама које могу настати у току и након операције (ако пацијент жели разговору може да присуствује члан уже породице). Када се заврши информативни разговор пацијент потписује образац ОБ-10-178: *Сагласност за оперативни захват*. Љекар ординира одговарајућу терапију, а уколико је потребна тромбопрофилактика иста се изводи по УП-10-114: *Поступак превенција венског тромбоемболизма*. Уколико је потребно спровођење антибиотске профилаксе, љекар у ОБ-10-054: *Температурно – терапијско дијететска листа* уписује назив антибиотика, дозу и вријеме давања.

Све претраге и консултативни прегледи морају бити обављени до 12 часова тог преоперативног дана. Након горе наведених активности обавља се анестезиолошки преглед (преглед медицинске документације, разговор са пацијентом и физикални преглед) којим се коначно индикује или контраиндикује оперативни захват. Анестезиолог издаје преоперативна упутства у вези уздржавања од узимања хране и пића, а уколико је потребно налаже да се ураде додатне анализе, прегледи или ординира додатну терапију. Када анестезиолог упозна пацијента о свим горе наведеним информацијама, пацијент потписује образац ОБ-10-247: *Информисани анестезиолошки пристанак*, који се улаже у његову ОБ-10-052: *Историју болести*. Када је обављен разговор са анестезиологом медицинска сестра / техничар слиједи даљу припрему пацијента за планирани оперативни захват. Уколико се не обаве сви планирани прегледи до **12 часова** главна медицинска сестра или одјељенска сестра

Болница Бијељина	Страна 3 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-118
		3	2022-05-19	

/ техничар о томе обавјештава оператора, који обавјештава начелника одјељења и он покушава да ријеши тај проблем са руководиоцем организационе јединице, која нија могла спровести тражену консултацију или дијагностичку услугу. Уколико се у неким ванредним околностима до краја редовног радног времена тј. до 15 часова, не обаве сви тражени консултативни прегледи, начелник одјељења контактира руководиоца Служба за анестезиологију, реанимацију и интензивно лијечење и они заједнички проналазе рјешење које је у интересу пацијента. Начин на који је превазиђена ова ситуација евидентира се у *Свеску примопредаје смјене љекара – А4 формат*. Преоперативног дана пацијент се купа и облачи чисту пиџаму, а следећег дана у пратњи медицинске сестре / техничара се одвози у салу. Уколико је болесник непокретан медицинска сестра / техничар је дужан / а да окупа пацијента и уради тоалету усне дупље. У договору са љекаром, може се у току дана дати лаксатив дражеје, а навече клистирати пацијента. Провјерити да ли болесник има зубну протезу, ако има објаснити му да је потребно да извади протезу пред одлазак у операциону салу и остави у својој соби (нпр. замотати и одложити у ладницу). У ноћној смјени потребно је да медицинска сестра / техничар изврши припрему оперативног поља. По налогу љекара пласирати уринарни катетер. Ако се болесница припрема за операцију, питати када је имала последњу менструацију и да ли постоји могућност трудноће. Потребно је да скине лак са ноктију, сву шминку и сав накит.

Припрема оперативног поља:

- Бријање се обавља новим жилетом уз употребу топле воде и доста сапунице. Бријање се врши низ длаку, а избријавање уз длаку. Послије бријања остатак сапунице треба испрати.
- Дезинфекција – медицинска сестра / техничар на одјељењу користи безбојно благо дезинфекционо средство које не иритира кожу (асепсол 0,2% или слично).

Ако је пацијент малољетна особа, пристанак за оперативни захват даје родитељ, старатељ или законски заступник, који су претходно од стране љекара – оператора упознати о предностима, потенцијалним ризицима и нежељеним догађајима везаним за оперативно лијечење.

4.1.2 Припрема болесника на дан операције

Одмах ујутро, на дан операције медицинска сестра / техничар мјери виталне параметре (ако постоје одступања од нормалних вриједности обавјештава хирурга). Провјера да ли је пацијенту потребна и обезбјеђена довољна количина крви, а затим који је по реду болесник за операцију и у којој је операционој сали. У ОБ-10-052: *Историја болести* провјерити да ли се налази сва потребна медицинска документација. Провјерити да ли је извршена психо - физичка припрема везана за оперативно поље и физиолошке функције. По позиву из операционе сале болесник се одвози у пратњи медицинске сестре / техничара заједно са *Историјом болести* и предаје особљу у операционој сали. Све наведене активности медицинска сестра / техничар биљежи у образац ОБ-10-223: *Чек листа за безбједну хирургију*. У повратку медицинска сестра / техничар враћа пиџаму, папуче, огртач и припрема кревет за дочек оперисаног болесника.

4.2 Припрема пацијената за хитан оперативни захват

Уколико се ради о пацијенту код којег љекар на пријему процијени да је неопходан хитан оперативни захват медицинска сестра / техничар у пријемној амбуланти спроводи минимум физичке припреме. Помаже пацијенту да скине своју гардеробу и са истом се поступа по упутству УП-10-069: *Поступак са имовином корисника*, након тога се пацијент поставља на колица и транспортује до дијагностичких претрага или директно у Операциони блок са централном стерилизацијом. Медицинска сестра / техничар која прати пацијента дужна је телефонским путем обавијести одјељење / службу у коју довози пацијента, да би до њиховог доласка све било спремно за интервенцију. Код таквих пацијента прије оперативног захвата

Болница Бијељина	Страна 4 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-118
		3	2022-05-19	

потребно је обезбиједити минимум неопходних налаза, клиничке прегледе консултаната и др., а сви поступци се морају обавити што хитније. Ови пацијенти имају предност у односу на друге пацијенте. Дијагностика се такође мора хитно спровести. Ако се ради о хитном пријему у редовно радно вријеме, а дође до одређених проблема приликом преоперативне припреме, лекар - оператор обавјештава начелника одјељења / службе (хитан пријем у редовно радно вријеме) о насталом проблему у току пружања хитне дијагностике или консултације, како би се превазишао настали проблем (спорна ситуација), а да пацијентово здравље не буде угрожено. Уколико се ови проблеми јаве у току дежурства или током празника, лекар оператор обавјештава главног дежурног који доноси коначну одлуку за превазилажење насталог проблема.

4.2.1 Хитни оперативни захвати током дежурстава

Сва одјељења дужна су имати дефинисан списак акутних стања, који се периодично ажурира од стране руководиоца / начелника. Организационе јединице на којима се постави дијагноза ургентног (акутног) хирушког стања од стране лекара - хирурга у периоду дежурства су дужне поштовати и спроводити сљедећи алгоритам:

- постављање дијагнозе акутног хирушког стања са обавезним декурзирањем у историју болести;
- налаз хирурга мора бити потврђен потписом и печатом главног дежурног болнице у историји болести;
- обавјештавање надлежног помоћника за медицинске послове, који ће спроводити редовну клиничку ревизију, према насумично браним узорцима.

Надлежни помоћник за медицинске послове ће седмично извјештавати директора о спроведеној клиничкој ревизији писменим путем, те у случају непоштовања правила добре клиничке праксе за то спроводити адекватне корективне мјере.

На обрасцу ОБ-10-377: *Извјештај главног дежурног болнице* главни дежурни формира извјештај како је предвиђено процедуром. Извјештај се доставља до 07:30 ч по протеклу дежурства директору, помоћницима и главном дежурном болнице за наредни дан путем телефона (viber слика), а у писаној форми на протокол установе.

5. ПРИЛОЗИ И ОБРАСЦИ

5.1 Прилози

- Нема.

5.2 Обрасци

- ОБ-10-052: Историја болести,
- ОБ-10-054: Температурно - терапијско дијететска листа,
- ОБ-10-223: Чек листа за безбједну хирургију,
- ОБ-10-178: Сагласност за оперативни захват,
- ОБ-10-247: Информисани анестезиолошки пристанак,
- ОБ-10-377: Извјештај главног дежурног болнице,
- Свеска примопредаје смјене лекара - А4 формат.

6. ЗАПИСИ

Табела 1:

Назив документа	Ознака обрасца	Документ формира	Број примјерака	Рок чувања	Мјесто чувања	Евидентирање
Историја болести	ОБ-10-052	Лекар	1	Трајно	Архива	Да

Болница Бијељина	Страна 5 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-118
		3	2022-05-19	

Назив документа	Ознака обрасца	Документ формира	Број примјерака	Рок чувања	Мјесто чувања	Евидентирање
Чек листа за безбједну хирургију	ОБ-10-223	Медицинска сестра	1	Трајно	Архива	Да
Температурно - терапијско дијететска листа	ОБ-10-054	Љекар	1	Трајно	Архива	Да
Информисани анестезиолошки пристанак	ОБ-10-247	Анестезиолог	1	Трајно	Архива	Да
Сагласност за оперативни захват	ОБ-10-178	Љекар	1	Трајно	Архива	Да
Извјештај главног дежурног болнице	ОБ-10-377	Главни дежурни болнице	1	Трајно	Протокол установе	Архива болнице
Свеска примопредаје љекара- А4 формат	Слободна форма (нумерисаних страница)	Љекар	1	3	Архива одјељења / службе, Архива болнице	Протокол пословног секретара